

NOGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.
 Évesgyedre 1 ft 50 kr.
 Magyarországon minden postaközpontban és kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

A laparallami részére s a nyúlóterre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.
 Bel- és külföldi hírlapok számára hirdetésnyelket elfogad Nagy Károly hirdetésnyel-közvetítő irodája Budapeston, 3 dob-u'ca, 14. sz. 2. ajtó.

Hirdetések díja:
 Öt hasábes peritior 5 kr. Bélyeg minden beik.
 Istánál 30 kr.
 Nyúlóter garmond sora 30 kr.

Nagyobb és többnapos hirdetések jutányosan eszközöltenek.
 Előfizetési pénzek reklamatiók, és hirdetések a kiadóhoz intándók.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“
 1878-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Évesgyedre 1 „ 50 kr.
 Egy hónapra — „ 50 kr.

As előfizetési pénzek egyarált a kiadó hoz címreze, — legelőszörűben pósta- utalványnyal — a nyomataadó példányok s pontos számküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

B.-Gyarmat, április 18-án.

Mindenekelőtt boldog húsvéti ünnepeket kívánunk s olvasóinknak.

Az ünnepeket bölcs atyáink (az is első és második századból) két szempontból találták szükségeseeknek az emberi nemre; az első, hogy a munka fáradsalmait kipihenjük, a második, hogy az isteni és emberi dolgok felett elmélkedjünk.

Ami az első szempontot illeti, „a dolco farniente“-nek iparkodik mindenki eleget tenni; a másodiknak is félig-meddig megfeleltünk. Hiszen nem kerül semmi munkába!

Rövid elmélkedésünk tárgyát nem az európai nagy események, a későbbi félben levő háboru vagy az azt megelőző conferentia fogja képezni, sokkal kesőbbet nyom egy vidéki lap ama latba, melyet a diplomatis Taylerand-bölcsességgel vet

az államnak mérlegébe. Korainak látjuk a főkérsio elméleti és gyakorlati oldalait feszegetni, s ebből levonni ama kapkodást, mely képviselőink részéről a miniszteri bársonyszék elfoglalása vagy a baza boldogítására irányul. A húsvéti vacatio után, midőn képviselőink visszatérnek családi tűzhelyeiktől, honnan egész könnyolemmel szemlélhetik az országos bajokat és a vélt nyugalom helyett a „civium ardor“ fog zugni fülcükbe, majdan ki fog tűnni, hogy az ország- házban melyik oldalon foglaljanak helyet, s mely elemek azok, kiknek a fusióval nem a bársonyszékekhez kötött remények, de az ország bajainak orvoslása képezi főüdvözüket. Mert ha a fusio első kiadását, mely pedig megbízható tényezőkkel rendelkezett, nem találták elégnek a reactionarius politikával üzérkedők, ugy a második kiadás annál kevésbbé fog a boldogság kikötőjéhez vezetni.

Egy tisztán hazai, belügyi kérdés lebeg azemeink előtt, s az a kisbirtokosok hitelegylete. Lapunk 14-ik számában tettük közzé ama hazafias felhívást, melyet a nagybirtokosok a kisbirtokosok érdekében advegeztek. Tehát a jobblelkű nagybirtokosok azok, kik a kisbirtokosok ügyét felkarolták a törvényhozás és a földmivelési miniszter teljes mellőzésével. Megyénk két kitünőségét is ezek között látjuk, a minden nemes és hazafias mozgalomban résztvevő főispánt,

gróf Gyurky Ábrahámot és egyik kitünő gazdánkat, mint nagyszőlőbirtokost, Boniczky Gyulát. „A kisbirtokos és földmivelő néposztály a nemzet zömét, hazánk népességének csaknem kétharmadát képezi, földállományának pedig ugyanily nagy kontingensét birja. E néposztály hiteltképesége érdekében tötetett mostanig a legkevesebb, holott ez szorul a legtöbb segítségre. Ez valóban, mert gazdasági hátramaradottsága, rossz termő övek és az uzsora puasztításai miatt teljes elszegényedésnek indult, sőt, ha számára mihamarább segély nem érkezik, zilált hitelviszonyainak nyomása alatt minden azorgalma, erejének minden megszerítése daczára végleg elpusztul. A szükséges befektetési s forgalmi öke, olcsó hitelforrás, az önségélyre, takarékosságra és öntőkegyűjtésre ösztönző támogatás hiányában maholnap menthetlenül üszeroskad, s a nemzeti vagyon maholnap lelkelten üszorások, hazafias érzelmekre képtelen idegenek közébe jut, olyanok kezébe, kiket sem a szülőföld iránti kegyelet, sem a multak hagyományai, sem családi sem rokoni összekötötések e hazához nem csatolnak.“

Vajjon ezen érveknél lenne több is, melyet e hazafias érzelmektől áthatott szívvel hozhatott volna? Az adományi rendszer beüzntötése után rohamosan, minden átmenet nélkül magára lett hagyva a kisbirtok; s most látjuk, hogy az hazafias segéd-

eszközök nélkül fel nem tartható, de szükséges, hogy az társulási uton megmentessék.

Ezen égető kérdésben is ha eredményel akarunk valami hasznost létesíteni, nagyszerű eredményt elérni, ez csak társadalmi uton történhet.

Es ezen tőren az országban élünk, sokatigérő mozgalom észlelhető. Az előrelátó, értelmes polgártársak mindinkább árják, hogy hazánk anyagi tespedésének javítására radikális kura szükséges. Tenni kell és sokat kell tenni, hogy anyagi elmaradásunk, általános szegénységünk megszüntethető legyen. Hazánk Angias istállóját ma már egy Herkules nem képes kitűztítani, erre a hazafiak minden tagjának, saját érdekében jól felfogott, odandó munkásságát igényli, közös erőnk együttes kitartó tevékenysége a kitűzött cél előérésre vezet, s ha minden polgár felfogja a baza és saját maga iránti kötelmét, akkor virradni fog s hazánk egén nem sokára a jólét éltető, boldogító sugarát üdvözölhetjük.

Es ime most a „kisbirtokosok földhitei egyesületének“ czélszavott megalapításával oly társadalmi mozgalom indult meg, mely remélhető nagyszerű eredményövel gyökeros átalakulást hoz létre a kisbirtokos osztály körében.

A könnyen hozzáférhető és olcsó hitel, a takarékosságra ösztönzés, mely ezen egyesület főczélja, oly helyzetbe hozhat bennünket, minőt

TÁRCZA.

Zrínyi, a költő.

— Történelmi korok. —
 Írta: V. Cs. Gy. Igazos.
 (3-ik folytatás).

VI.

Zerinvár megvétele.

Estő van. A lánygővő nap aranyugára vérvörös fényben tündöklök az ompolyi vár érértörvényén.

Búsan ül a szép Ilma gazdagon butorozott szobájában fény a várban. Édes Ábrándozással néz le a kedves völgybe, hol boldogságát hagyta hátra. Most ajka mosolygós. Vajjon mit gondolhatott? Hárfáját veszi elő, egyetlen eszközét, mellyel hős óráit élte. Édesen zengnek a hurok, a szív hangja szól belőlük; a szerelem édes érzetét szavak helyett az idegek tolmácsolják. Egy bús éneket dalolt el, mely már abban az időben oly közkedveséggel vala:

Oly bús vagyok, lelkem oly bágyadt,
 Szememben könny ragyog.

Zeng az ének, cseng a húr; midőn alról búsan s meghatón sűrű hangjai hallatazának, mintegy feleletül a dalokra.

— Ah Gyula! sohajt a lány és elballagva dalával szótlan figyel a mélybús han-

gokra. Mintha echo volna az, ugy vizionozza a kis fadarab a lány énekét, ugyanazon érzés, ugyanazon szerelem. Végre elhallgat a furulya s a lányka könnyelt szemekkel fogja újlag hárfáját. Most már dala a boldog szerelem. Magasztosan felszeng a lant, majd kér, majd eped, majd ismét köszön, — mindig tüzesebb az ének, midőn a nyitott ablakon egy fényes ruházatba öltözött ifju becsájt-kozik a megrezent lány elé.

— Gyula, Gyula! — sikolt remegve — mit mivelés az istenért?

— Hallgass Ilmám, az isten szent nevére hallgass, mert veszte vagyok.

— Miért jöttél ide, oh miért zavartod magányomat?

— Oh Ilma! paracsold a folyamnak, hogy menjon visszafelé medrében, mondd az csónek, ne essék a földre, korlátozd a szívat, éo nem bírom; látnom kellett még egyszer téged, holnap csatára indulok, Zerinvárt megszállotta a török, ki tudja, nem esem e el a hadban, egy csókot kérek csak ajkaidról a szentan távozzom.

— Kedves Gyula! te hű szív, ah mint örvendek a mégis reitegek látáson, hogy jöttél ide? ha valaki látott, halálé vagy.

— Ne kérdezd hogy jöttem; a szerelem szárnyakat adott, ha pedig halni kellene, oh Ilmám, éretted édes a halál is.

Boldogan dőlt kedvesének keblére a hölgy, egy édes csók mámorába volt fojtva minden szcenvedés.

— Holnap csatázni fogunk Ilmám — szólt hölgyének karjaiból kibontakozva Gyula — lehet, hogy csak holt testemet láthatod; fájdalommal bár, de bucsuzom kell, az éj tartama alatt lóhalálban kell mennem, hogy hajnalban Zerinvárt legyen, isten veled hű kedvesem, ha megbálnék, egy könyvet ne szánj ejteni érettem szép szemeidből.

— Gyula! — mond magasztos érzélemmel a lány — nem bucsuzok még tőled, rövid időn látjuk egymást, bigy szavaimnak, mily körülmények közt, nem tudom, de látni fogsz, szőlj, hol atyám?

— A Mura partján ült tábort, szemben Zerinvárral, ha kell, hogy segítségünkre legyen.

— Jól van Gyulám, most távozzál, rövid időn látni fogsz.

Örvendve nyomta ajkát a lányéhoz az ifju s mint evet kusztól le a vár meredek falán.

Szegény ifju! bár ne örülnél oly korán!!! Alig távozott Erney, Hmát már a szűs Madonna képe előtt látjuk állani egészen hadi öltözetben; a gyöngö testet néhez vérték fűdik; a hókeblét páncél takarja, selyem cipők helyett sarkantyus topány

van lábain s a hollóhaj néhez vasszak alá rejtetett, karsu derekán könnyű, de villámélt kard csúg.

— Oh égi anya! adj erőt a vége küdelomben, adj erőt megmentenem őt, s ha élttem ifju koraszakában a sirba szállana alá, lelkem jussen el számolyod elé.

Egy óra mulva fekete vasruhába öltözött, leeresztett sisakú karsu lovag robogott ki fekete paripán az ompolyi várból, a csóledség bámulva nézett az ismeretlen után, csak Dávid, az öreg cigány morogta halkán:

— Szegény leány!

A lovag villámsebességgel ünt el tősen ményével az est homályában.

Lehetett gyanítani, hogy Köprilli nem hegyja bucsulatlanul a szcenvedett vereséget, mellyel Zrínyi őt a tőli hadjáraton megdöntötte. A sejtelen valóult is, mert alig távozott el az egyesült magyar nemzeti hadsereg Kanizza falai alól Zerinvárhoz, a nagyvesér rögtön sietett utának. Szándéka volt a Muravonalat és ezzel együtt Zerinvárt is magáévá tenni, mi elég majnos teljesült is.

Vérvörös színen ragyog a kelet lábatar. Tán sejtli a természet, hogy itt ma véres aratás leand, hogy ma itt a halál tartja meg fényes lakomáját.

más, földiparral foglalkozó, előbbre haladt állam polgárainál régen irigylünk. Csak ismét ne legyenek kishitűek és azok markuk. Támogassuk minden örönből azon egyesületet, lépjen minden község és vagyonszebb polgár az alapítók közé és alapítsuk az „előleg-egyleteket“.

Ezen egyesület annyira szükséges, hogy hazánk anyagi javulására már rég meg kellett volna alapítani, hogy e nélkül megélhetésünk a legnagyobb veszélynek nézett elője, horgony ez, melybe az eladósodott kisbirtokos osztály végelvezése elől belekapaszkodhat, májusi áldásos eső, mely csürcinket megtölti!

Azért ne vonja ki magát ezen szent kötelesség alól az, aki belátja azon következményeket, melyek a kisbirtokosok elzüllesztésével a közel jövőben beállhatnak, hanem szívesen megragadja az alkalmat, mellyel igazi hazaszeretetét bebizonyíthatja.

A b-gyarmati ügyvédi kamara köréből

Hogy mi nagy horderejű lehetne az ügyvédi rendtartásról szóló törvény, ha az ügyvédi kamarák országos értekezletre akarnák magukat: mutatványul szolgáljon a b-gyarmati ügyvédi kamara választmányának által kiküldött bizottságnak alább következő jelentése, melyben a bírói intézmény, mint a közszabadság legnagyobb biztosítója, oly megcsúfolhatatlan évekkel van előtérítve. — Máltán ajánljuk a komoly olvasó figyelmébe.

Tekintetes választmány! A tisztelt választmány 148—1878. számú végzése által, a nagyméltóságú m. k. igazságügyminiszter úr által, az 1875. XXXVI. törvény hatályon kívül vételéről, valamint ezzel kapcsolatosan az 1871. VIII. és IX. törvényekkel némely módosításról készített törvényjavaslatra, vélemény adás végett kiküldetvén, azt a következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

Mindenek előtt indítványozzuk, miszerint a tisztelt minisztérium fölíratilag kérésedk fel arra, hogy jövőre az ily nagyfontosságú tárgyak kellő időben küldésének meg az ügyvédi kamaráknak, és nem akkor, midőn a törvényjavaslat már az országgyűlés elé terjesztetett; mert a törvény azon intézkedésének, hogy az ügyvédi kamarák véleménye meghallgatassék, az a

szélje, hogy ezen szaktestületek véleményekkel a jogszolgáltatás hasznára váljanak, s az igazságügyminiszternek jó szolgálatot tegyenek; de a jelenlegi hibás gyakorlat mellett a kamarák a törvény széljének meg nem felelhetnek.

Ezenek előre becsújtása után, a törvény javaslatra következő megjegyzéseink vannak:

Az 1876. XXXVI. törvény 2-ik §-ának azon intézkedése, hogy az első fokú bíróságok újabb szervezése alkalmából, az azoknál alkalmazott bírák s királyi ügyészek tagjai általában nyugdíjazhatók s áthelyezhetőkké váltak, csak azon szükség által volt indokoltva, hogy a bíróságok felállítására alkalmával a kinevezések nem valószínű kifogástalanok; mert sok jogszolgáltatás befolyásának adatott tág tér; s így ezen törvény által csak azon helytelen eljárás tötelet némileg jővő, hogy a bírák kezdetben mindjárt véglegesen nevezettek ki a helyre, hogy egyelőre csak bizonyos határozott évekre lettek volna kinevezve, mely idő alatt a kormányzat módjában lett volna a bírák jellege s képessége felől biztos adatokat szerzeni, hogy azután a bírói magános hivatalra érdemes egyének véglegesen kineveztetvén, elmosdithatlanokká váltak volna.

Ugyanis a bírói testületnek az állam legjellemesebb s legbiztosabb polgárainból kell megalakítani; mert ezen testület van hivatalra a polgárok személy s vagyoni biztonságára felelősen felelősen az államhatalommal is.

A századok tapasztalása bizonyítja, hogy a miniszteri felelősség vajmi gyakran csak önműködés, módjában lévén a hatalom birtokosának a rendelkezésre álló eszközökkel oly parlamentárius többletet összehozni, mely a miniszterek legigazgatásosabb eljárását is helyesebbé fogja; s így a polgárok biztonságát az annyira ingadozó politikai közegre bízni nem mindig lehet.

Ez okból a valódi szabadságot szerető nemzetek, azok élén Északamerikában, a bírói intézményben keresik és fel is találják a szabadság biztosítóját, jogában állván a polgárnak az ellene elkövetett jogszérelmet a miniszter ellenében is a bíróságok segítségével megtorolni.

Am de hogy a bíró az államhatalommal szemben feladatának megfelelően, attól függetlennek kell lennie; és a függetlenségét csak úgy érheti el, ha a véglegesen kinevezett bíró bírói ítélet nélkül elmozdithatatlanság, áthelyezhetetlen és fokozatos előléptetése a miniszteri önkénytől függetlenül törvény által van biztosítva: hogy ekként egyedül a törvényt ismerje

tekintélynek, saját tettei felett pedig egyedül ön lelkismeretét bírójának.

Ily nézetből kiindulva, ohajtandó volna, hogy a kormány az 1876. XXXVI. törvény adta hatalmával, a rendelkezésre álló idő alatt, igyekezék a bírói testületet a kártékony elemektől megtisztítani, hogy az a haza előtt valódi tekintélyre válhassék.

Ezen előre becsújtott nézetekből önkényt következik, hogy valamint az áthelyezett adminisztratív eljárásra s miniszteri tetőzésre bízni nem lehet, mint a törvényjavaslat 10-ik §-a szólja: úgy midőn a fegyelmi bíróság az áthelyezést büntetésként kizárja, nem lehet a marasztalt bíró csak áthelyezhetőnek kijelenteni, s az áthelyezést vagy helybenhagyást miniszteri tetőzésre bízni; hanem a marasztalt bíró, előbbi helyén többé ne működhesék, s okvetlenül át kell helyezni, ha a fegyelmi bíróság ennek szükségét belátja.

Az ellen egyébiránt, hogy az áthelyezés a fegyelmi vétségek sorába sorolások, megállható érvet felhozni nem lehet.

A törvény javaslat 6-ik §-a s a királyi tábla és a Curia elnökeit azon joggal ruházta fel, hogy a fegyelmi bíróság tagjait azok nevezhesék ki. Nem helyesebb-e ezen nézetet, s egyedül helyesebb a sorbuzás újján megalakítást tartjuk; mert a bíróság minden tagjának egyiránt alkalmasság kell lenni a fegyelmi hatóság gyakorlására, s az önkényt minden alakjában korlátozni szükség. Nézetünk szerint a vádlottnak fel kell tartani azon jogát is, hogy a bíróság némely tagjai ellen indokolt kifogást teheszen.

A törvény javaslat 13-ik §-ára, mely a miniszternek jogot ad a bíró fél évig terjedhető idő tartamra kiegészítőként más bíróságokhoz áthelyeztetni, felelősség ráadás, s az utazási költség megtérítése mellett, azon megjegyzésünk van, hogy a bíró saját akarata ellenére ne lehessen ideiglenes szolgálatra is áthelyeztetni; mert ez is egy mód volna a miniszter kezében a bírói függetlenség veszélyeztetésére: és ezen intézkedés a szükség által nincs indokolt; mert még csak nem is valószínű, hogy felelősség ráadás, és a költségek megtérítése mellett, önkényt is ne találkoznék vállalkozó. Az ily áthelyezés ügye alatt sok visszaélést lehetne követni, midőn bizonyos egyén valakinek alkalmatlanná válnék az ő előadói minőségében saját rendszer helyén.

Vége felhasználnak az alkalmat a nagyméltóságú miniszter urat az 1871. VIII. 74. §-nak hibás szövegére figyelmeztetni, amennyiben abban az foglaltatik, hogy a káros fél igénye elévül, ha a kőshivatal-

nok vagy az állam ellen kártérítést a illető fegyelmi eljárást nem indított, a kárt okozó cselekmény vagy mulasztástól számított egy év alatt; holott az egy évet helyesebben azon időtől kell számítani, midőn a káros fél a cselekménynek vagy mulasztásnak tudomására jutott.

A törvény javaslat többi tételi ellen észrevételünk nincs.

Kelt B-Gyarmaton, 1878. április 6-án.

Bodnár István, káldstábi elnök, Viskolthy Ferenc, káldstábi tag.

Fannay Ignác, káldstábi tag.

Selyemtermelésünk érdekében

Ugy a nemzet mint az állam pénzügyi viszonyaira oly nagy fontosságú selyemipar alapját képező selyemtenyésztés ismeretese, terjesztése és tökéletesítése céljából miként más osztrák államokban, úgy nálunk is 1872. óta a földmívelési minisztérium egyéb idevágó intézkedései mellett Szegvárdon egy selyemtenyésztési intézetet tart fenn, melyről azonban épen a közönség alig bír tudomással, nem látjuk feleslegesnek tehát, ha néhány szóval a tárgy fontosságáról s az intézet működéséről megemlékezem.

Tervejérelemény volna azt hinni, hogy a chinaiak által oly kínos gyanánt ápolt, nálunk kicsinlett, életrevalónak nem talált selyemipar egyedül az azzal foglalkozó nem vagyonszebb osztálynak szolgál jövedelmi forrást, mert kellő berendezés mellett nagyobb birtokokban is a föld jövedelmét haddanként 100 trttal emelheti; az alig két meggyék kerülésével bíró Lombardia lakóinak egyedül a nyaragubó termés kivételből évenként 40—50 millió ezrt frt foly be, Angliának a keletindiai gyarmatokból az utóbbi évtizedekben ezer milliókat ugyancsak ezen ipar jövedelmezett.

Nem kívánatlak a föld csökkent értéke s jövedelmének ezen gyors és biztos emelkedéshez nagy tőke befektetés, igen jutányos áron ajánl a nevezett intézet alolrt felgyűlésége 4—5 éves szederfákat, szivessen veszi azok eladásáról értesítésekkel és díjmentesen közvetíti az elárutásokat, ugyancsak díjak elfogadása nélkül küldi meg az állami törvényszakot, a tenyésztési s ifjítási kezelési módját, mely szerint a fák kiültetése után két év múlva 200 évig értékesíthető gyöngye leveleket hoznak.

A szoros értelemben vett tenyésztés pedig a tenyésztési semmi tökéletesítést vagy munkamulasztást nem kíván, sőt kellemes időöltést nyújt az idősebb nőknek, szoktatja a gyermekeket hasznos foglalkozásra és a tenyésztés időnkénti megtekintés által tanulásos szórakozást szerez.

A szőke Mura csendesen hőmpőlyög le medrében. Partjain bosszú sora nyúlik el a sátrakkal, köztük egy-egy ör lépdel fel s alá, míg a tábor még mély álomban van.

Távolban a vidám harczi mének hangos nyertéssel üdvölik a felkelő koránny, míg az alk csendesen nyugosznak az álom ólén.

Tal a Mura vízén török tábor népe hamzsgos s üdvözlő kiáltással borulnak földre Allah papjai, midőn a ragyogó nap szománcosított fényével a begyek közt feltűnik. Köprilli útott itt tábor, megakadott mérgekben bészter a Koránra, hogy Zeriuvárt földig ledönteti. Nem nézhetta a biztos fészket, melyben egyike legnagyobb allonságainak lakik.

Feltűnt a nap egész fényével, a két táborban mozognak már a hadiak, míg egy helyen magasabb emelvényen álló sátorban szokatlan gyülekezést látható.

A legjelensebb hadférfiak jönnek össze megvitatni a viselendő háborút. Ott látjuk bűszke fővel a török közt az olasz fővezért Montecuccolit. Ott a szelid vonású Zrinyit is; a hadban haragnak lenni nem szabad; megbékéltet Montecuccoli is, azonban ha figyelemmel vizsgáljuk az arcvonásokat, egy-egy elfojtott dühöt, majd a kárörvendő mosolyt igyekszik elrejteni, és az emberismerő előtt nincs titokban, hogy a béke csak látomás; az oroszlánytól akkor kell féltünk, mikor a legcsendesebb s a csendes folyam

vis a legveszélyesebb. Ott volt Kis Farkas, a híres hadtudós, Zrinyi kedvelt vajdája, jól ismeri őt a török, nem egyszer tapasztalta kezének súlyát, kardjának élett saját magán; ott volt Strozz Páter a német hadak dandárnoka, szelid vonásain örökre mosoly honol, de e mosoly olyan, melytől az ellenség rettegve hátrál; Batthyányi, Nádasdy, Ernyey és még számosan a magyar és horvát urak közt.

Hangos rúgás keletkezett a táborban, egy öreg, ránczos képű asidót vezettek az urak elé.

— Kém, kém, az ellenség kémje, fára vele! — ordítá a néptömeg s ha nem lépnek közbe Zrinyi és Montecuccoli, a bosszút katonák végrehajtják a többség óhaját.

— Nos Izzák, mi újság? kérde Zrinyi az öreget, ki úgy látszik bizalmas lábon áll vele.

— Kegyelmes uram! a török nép már mozog; átvészeselek közt menekültem köztülök, szándékukban van még ma mintegy eszeren a Murán átkelni, s a magyar tábori készületlenül megtámadni.

— Pompásan van Izzák, jutalmad el nem marad — mond a bán s arannyal telt erszényt nyomott a asidó kezébe — nemde éhes vagy öreg? menj sátramba, számodra ott étel és ital van elég.

— Közönségem kegyelmes uram, az ég áldja meg méltóságodat, csak aszhan khé-

rem jól meg puohaválják ezeket a törökhöket, sok bajom volt velük.

Félóra múlva csatarendben állott a magyar sereg.

Harsona szó riadt meg a tulod táborban s egy tarka ruhás néptömeg indult át a Murán.

— Előre! hallatszot most Zrinyi szava s nem kelle ismételní szavait, mert a bosszút katonák vad dühvel robantak az oroszokra. A haros rövid, de heves vala, irtóztató kiáltással rontott egymásra a két ellen; a Mura hullámai loccsanva csapódtak a partokra, midőn egy-egy elesett zuhant belé. Tömögösen feirengtek a megcsontított hullák már a véráztatott síkon. Rohan, rohan a lelkes magyarság. Egyre hull a tar. A jancsárok ingadoznak, oroszlányként küzd Zrinyi is; fénylő acsála ott villog, bol legsűrűbb az ellen, jaj annak, ki szembeeszi a villámmal.

A harc hevében a porfelleg között egy magányos fekete vérteszű lovac ütget sötét paripán a csatár felé, kardja csillog kesében, lova a habtól párolog; bevágatott a harc közepére; aggódva néz körül a meglátva a harcoló Zrinyit, nyugodtan felszaj.

— Hála oh Isten neked, még jökor jövök.

— Ki vagy te lelkes idegen, mi hoz a mezzőségéből e véres helyhez?

— Előre, előre! hangzik a lovac szava — a közügy szent, honfi vagy idegen, a szent ügyért mindenkor sirba száll.

Borongó sejtelen szállja meg e szavakra Ernyey szívét, a lovac felé vágat, kísérik szemel annak lépteit, karja közzén áll elhárítani a veszélyt, mi a lovacot érhetné. Nem kell segélyt! Gyakorlott kézzel forgatja kezében a halálhozó acsált! Nem föld szűltette ő; bosszú a gyilkoló villámmal kezében...

De im! véres kép tárul fel szemünk előtt!

Mint árnyék követi a harcban Zrinyi lépteit egy magyar hadimezebe sötétült katoná; fényes ruhája, csillogó jelvényei, előkelő magyar tisztet mutatnak; gyanusán néz körül minden lépésnél; kiálló arcosotjai, mely sötét szemel s tuskés szakálla oly borzalmas viszhangot keltenek az ember keblében. Folyt az ütközet, midőn a rejtélyes lovac hátulról Zrinyihez nyomulva tört emel fel, hogy oroszva lezsurja a nemes veszt. A csata zavara mindenkinek figyelmét máshova terel s így a gyilkos egész zavartalanul végrehajtja vélt átkos munkáját, Montecuccoli lázas remegéssel kíséri távolról a gyilkos minden mozdulását. Most felemeli a gyilkoló vasát, a harc tűzében senki sem látja azt, már-már szurui akar, midőn egy magányos pletolylovó hallatszik az idegen lovac kezéből s a vad ha-

Nem kívánatik továbbá a tenyésztés berendezéséhez különös figyelmet, alkalmas arra hármely szoba, főszar, osztr, pajta, műhely, elhagyatott ház, sőt nád, vagy szalmával fedett padlásokon is jó siker tapasztalhatik, minek előéréséhez szükség van oktató könyveket a magyar korona területén ingyen küld a nevezett felügyelőség, gondoskodik a tenyésztőknek gyorsabban vizsgált egészségesebb rekeszpadlókról a szokás a 6 hét lefolyása alatt beküldött gabókot nyers állapotban váltja be a földmívelési minisztérium által meghatározott lehető méltányos, külsődómásra juttatott áron, minek kifizetése, illetőleg megküldéséről nemalán visszafizetés iránt panaszok a nevezett minisztériumhoz intézendők.

Minden költség vagy munkamollásnál nélkül jön ez által a tenyésztő vagy tenyészede tulajdonos javadelémhez olyankor, midőn legtöbb költsége és legkevesebb bevételei vannak.

Ha tehát a szives olvasó a közjó érdekében megismertesse ezen jótékony állami intézettel a közérdeklében levő tenyésztésre hivatalos közönséget, pár év múlva, midőn nemalán felállított szedredek értékesítési, okmányi tenyésztésre képzett tenyésztők leendő rendelkezésére.

Éghajlatunk állítólagos kedvezőtlenége iránt táplált véleményét alosztatja a legnevesebb philippinai szederfák tapasztalt buja tenyészete és annak tudata, miszerint minél mérsékeltabb éghajlat alatt tartottat a szilyam, annál erősebb, tartósabb a keresettebb; de magyaráolja ama véleményt vagy előítéletet a nevezett felügyelőség pár évi működésének eredménye is, mely szerint a legközelebbi múlt normalis 1876-ik évben 15 ezer kilogrammot meghaladó nyers termés folyt be, melynek szokott kitűnő minősége éghajlatunkat a népünk ügyességét, tisztaságát e téren is oly előnyösnek tanúsítja, hogy ezen egyedül nálunk ignorált a elhanyagolt iparág megbonosítása a kormány más államokban hasonló kitaratása mellett sikerülni fog.

A tenyésztési kedv és hajlam sem hiányzik, a múlt évben egyedül ezen intézet által 37 ezer grammot meghaladó pete megkeresés folytán osztaltott ki, bár némely községek előjárói 50-60 jelentkező tenyészítő helyett 5-6 ról értesítették a felügyelőséget.

A folyó évi termelésben a földmívelési minisztérium a múlt évi járvány behatása alatt lerő rajokból költi peték ragályosága elleni biztonság végett Japánból és Oroszországból elegendő mennyiségű egészséges petéről gondoskodott.

Baldasszy Dezső.

ramia hőrgöve dől: össze, de ugyanazon percében egy horvát szoldos súlyos csapást mért a vaslovag fejére; a szoldos aliramlott, de a vértan lovag eszméletlenül rogyott le lováról, a sisak legördült fejről, a alóla előtűnt himának halvány, szép feje...

— Ilmám! angyalom — ordít oroz-lányként Ernyey — tehát így kell-e látnom téged? bolton, a harc hevében? a e kőben csókokkal borította el a halvány ajkakat, szokogya vette karjai közé az élettelen tetemet, — melyből a vér patakaként ömlött — sietett a harc hevéből a küszöli erdőbe, hol a szőlő pázsitra fektette kedves halottját.

Gyulám! még élek — szóló haltnak az ajultából ébredő leány — egy csókot, oh egy csókot még... szótás... isten veled... légy boldog... nekem halni... kellett... hogy ő élhesen... isten veled... majd ott... ott az égben... tied le... szék...

Még egyszer felvillantak a fénytelen szemek a szép lélek ékes hüvelyéből örökre távozott.

Lélfjétek meg, mit érezett Gyula, én nem bírom...

A rövid harc bevégeződött; a törökök közül alig pár menekült. Zrínyi élt, de nem tudta, kiknek árán van menleve élete.

Mosonococci eltorzult vonásai keblében marcangoló dühöt áruáltak el. Miért? mi tudjuk csak...

(Folyt. köv.)

Értesítés. A nagyméltóságú földmívelési m. kir. minisztériumnak 5869. szám. a költi rendelete folytán az alórt intézet felügyelőségénél a súlymérpétek mindazoknak, kik az intézet számára tenyésztenek, vagyis kik a nyert gabókot annak idején az intézet felügyelőségénél fogják beváltani, a gabók árából levonás nélkül teljesen ingyen, azoknak pedig, kik mások részére tenyésztenek, a következő mértékelt áron osztalnak ki:

Eredeti japáni iparpete 1/2 a carton 30 kr., eredeti orosz rekeszpete 1 gramm 35 kr., eredeti orosz iparpete 1 gramm 18 kr., eredeti magyar rekeszpete 1 gramm 18 kr.

Külsőre elég 5-6 gramm, vagy 1/2 a carton; egy berendezett szobában pedig 20 gramm, vagy 1/2 a carton.

Megrendelések f. hó 28 ig fogadhatnak el; fizetések legzélszertűben postai utalvány útján történhetnek, melyen a megrendelő neve, lakhelye, utolsó posta, megye és a ki-vált petefaj olvashatólag feljegyzendő. Ily utalványok minden postán 5 krért kaphatók, melyek az irai nem tudék részére ott szilveszterből kitöltetnek.

A peték a csomagolási költségek fel-számítása nélkül fognak az illető megrende-lőknek megküldetni és azokivül minden küldeményhez útmutató fog csatoltatni, mely részletes felvilágosítást adand a pete-ki-költésről egész a csomagolásig előforduló kaséltai munkálatokról.

Ha a peték folyó évi május 1 ig ren-deltetési helyeikre nem érkezésnek, arról a felügyelőség azonnal értesítendő.

Kelt Szegzárdon, 1878. évi april 2-án
A m. k. országos szilveszterelés felügyelősége.

Egészségügy.

(Az oltás védekezésnek tartalma. Ujraoltás.)

Minden himlőjárvány alatt ismétlődött ama jelenség, miszerint a már egyszer ol-tott betegek száma 10-ik évig igen csekély, erre aztán igen gyorsan nő. Maximumát általában 30-ik évnél éri el, ámbar a ké-sőbbi korban is fordul elő himlő; vannak esetek feljegyezve, hol a betegek 50 évnél idősebbek voltak. Heim tanár azon himlő-járványokról szóló munkájában, melyek 1831-1836 ig dühögtek Württembergben, következő időség adatokat közöl 1055 megbetegedett közt:

- 40, 1-5 éves volt 3 százalék,
- 63, 6-10 éves volt 6 százalék,
- 186, 11-15 éves volt 17 százalék,
- 761, 16-35 éves volt 72 százalék.

Frank ír. szerint Münchenben 1868: és 1868. évben megbetegedett 398 egyén közt:

- 163 10 éven aluli,
- 225 10 éven felüli volt,
- 2 közülök 50 éven felüli.

Az 1873-iki wagnondrészeli járvány alatt megbetegedett 308 egyén, és pedig:

- 163 10 éven aluli,
- 225 10 éven felüli.

Mind ezekből kiderül, hogy a 10-12. életévűl újraoltás minden körülmény közt javulva van, nehogy a himlővel mentességet elvesztették. Oly jel, melyből valamely egyén himlő iránti mentetlenségére bizonyosan kö-vetkeztethetnek, nincsen; a himlőbetegék minőségéből következtetni ezen oltalomra, biba volna. Itt csak az újraoltással tett ki-sérlet dönthet. Az újraoltás körül tett ész-leletek ugyanoly viszonyokat derítettek fel, mint a himlő megbetegedése; tehát himlő iránt a fogékonyaság még a 10-ik évig cse-kély, innen kezdve a 15-ik évig nő, a 20-30 év közt 50-70 százalékra emelkedik.

Nem mindenki egyenlően fogékony azonban különböző ragályok, tehát az új-raoltás iránt is. Csak bizonyos számú egyén szokott megbetegedni. Nagy hiba volna azonban, ha az oltás nem fogamsott vagy rendetlenül folyt le, ebben megnyagodni, mintha sokszor egy másik oltás teljesen sikerül. Javulva van tehát az újraoltást legelőbb pár éven egymásután folytatni. Mely kor legalkalmasabb az oltásra? Né-mely orvosok a himlőmegbetegedés veszé-lyétől tartva, a szülés után nemeakára ol-tanak, mások a gyermek halálomokra leg-kevesebb első évet nem akarják új kórok-

kal megtoldani; mások ismét a fogás után ludolnak a vagy az 5-6 hónapban a metes-fogás előtt oltanak. vagy pedig a 12-16. élet hónapban végzik az oltást; az oltást minden év nyarad meg kell újítani mind-addig, míg még himlő nem fogamzik.

Dr. Lőgy Nándor,
megyei t. orvos.

Kivonat,

a székelyfehérvári 1879-iki országos kiállítás általános szabályzatából.

1. A székelyfehérvári 1879-iki országos ipar-, termény-, szépművészet és állattial-lítás Fehérmegye és Székelyfehérvár közö-rvényhatóságának pártfogása alatt áll.

2. A kiállítás mellemi részére, nevcsa-tesen az intéző és vezénylő közegek közti ériutkésére vonatkozó levelezések; „Orszá-gos kiállítás végrehajtó-bizottság elnöksé-gébe Székelyfehérvárról“ intézendők.

3. A kiállítás Székelyfehérvár területén a polgári lövőde és mentelep helyiségeiben s ezek szomszédságában levő szabadtereen rendeztetik. A kiállításra rendelkezés alatt áll 4284 □ méter fedél alatti tér — és pe-dig a mentelep helyiségeiben 3813 □ méter, a lövőde helyiségekben 471 □ méter; to-vábbá 40748 □ méter szabadter — és pe-dig a mentelep udvarainban 19611, a mén-telep udvarain kívül 17626, a polgári lövő-deben 3611 □ méter. Szükség esetén a sza-badtéren ideiglenes épületek emelhetnek.

4. A kiállítás 1879-ik évi május hó 10. nyitattik meg s tart bezárólag jun. hó 1-ig.

5. Kiállíthatók Magyarhon és kapcsolt részeinek arra méltó mű- és terményeikkel, szépművészeti és régészeti tárgyal, tanzserei és iskolamunkálatai, állatai, gép- és gazda-sági eszközei; kizárva csak a gyors romlá-snak kitett anyagok és robbanó-készítmé-nyek vannak.

6. Kiállítási tárgy kizárólag Magyar-ország és kapcsolt részeiből fogadtatik el.

7. A bejelentések 1878-ik évi jul. hó elejétől egész 1879-ik évi március hó 1-ig fogadtatnak el. Ezen határidőn túl bejelen-tett tárgyak előnye elhelyezésért a vég-re-hajtó bizottság nem szavatol.

8. A kellő időben bejelentett tárgyak 1879-ik évi aprilis hó 20-ig küldendők be. A küldemények februrár hó elejétől fogad-tatnak el.

9. A kiállítás tiesta jövedelme orszá-gos, megyei és városi jótékonyozásokra fog fordíttatni.

10. A kiállítóknak a szokások bejelen-tésit megküldetnek. A haza összes vasúti vonalain nyarandó szállítási árkedvezmény, annak idején a kiállítókkal közöltetni fog.

11. A térdij fele a tárgyak bejelenté-sekor, másik fele a tárgyak beküldésekor fizetendő; és pedig fedél alatti helyiségek-ben 4, fal melletti tér 2, faltér 1 forintjával, ideiglenes épületekben 2, a szabadtereen 1 forintjával □ méterként. Folyó astatalokat a bizottság díj nélkül ad, a kiállító csak az elfoglalt téréget fizeti. Kivánatra a beje-lentő terhére állványok is kényszernek.

12. A kiállítóknak jogukban áll cég-jük vagy nevük után azon hármintmü so-gódmunkások nevelt felírni, kik a kiállított tárgyak készítésében küntek.

13. A kiállítás 17 csoportra osztatik, a következő osztályozással:

- I. Erdőtermények és félkészítmények, nehesebb fa-ipar.
- II. Bányatermékek és félkészítmények, nehesebb ércz-ipar. Nemkülönbetűveg, gyur-ma, agyag- és kő-ipar.
- III. Mezőgazdasági termények és fél-készítmények, kert-ipar.
- IV. Malom-ipar és élelmi cikkek.
- V. Szesz ipar, borok és egyéb szesz-es italok.
- VI. Fonó-, szövő-, ruházati tárgyak.
- VII. Háztartási és bútor-ipar.
- VIII. Vas ipar.
- IX. Nemes ércz, nemes kő- és fém ipar.
- X. Bőr-, csont és kauszek tárgyak.
- XI. Mű-ipar és szeszeti tárgyak, épi-tészeti rajzok és tervek.
- XII. Közművelődési tárgyak, tanzserek, tudományi és szépművészeti tárgyak.

XIII. Gazdasági eszközök, iparos szer-mámok és kézi gépek.

XIV. Gépek, gép-, víz- és lőörre.

XV. Halászat, hajózási és vízpárhuzati tárgyak.

XVI. Állattenyésztés állat-kiállítás.

XVII. Régészeti tárgyak és emlékek-kiállítás.

14. minden kiállításnak joga van külön képviselőt tartani, de a bizottság már eleve gondoskodott egy általános képviselőről is, midőn hiv. közlönyül a „Székelyfehérvár és Vidéke“ című lapot választotta, mely a ki-állítás minden mozzanatáról gyors és hiteles tudósítást adand.

15. Jutalmul a kiállításához becsátott minden tárgy tulajdonos egy emlék-éremet nyer; kiváló tárgyak érdem-éremet s a ki-tüntetést indoklók dísmokmányt kapnak.

16. A kiállító a szokásokai, vala-mint a rendezésnél közreműködő tagok ál-lendő szabad-jegyet nyernek. A látogató közönség részére érvényes 50 krajczáros be-meneti jegyek adatsnak. Beigazolt munkások és 14 éven alóli gyermekek, iparos tanon-czok és szolgálatban levő katonák (örmen-teről lefelé) félárú jegyeket nyernek. Üne-pélyes alkalmakkor a belépti-díj 1 frt.

17. A kiállító, ha kötelezettségüknek eleget tettek, tartoznak tárgyaik eltávolítá-sáról a bezárás naptól számítandó 20 nap alatt intézkedni; ezen időn túl el nem vitt tárgyak a kiállító terhére beraktároz-tatnak.

18. A kiállított tárgyak tés elleni biz-tosítást — a kiállító kívánatára — a vég-re-hajtó-bizottság eszközli.

Az 1879-ik évi székelyfehérvári orszá-gos kiállítás végrehajtó-bizottságának 1878. évi aprilis hó 2-án tartott üléséből.

Makarác János,
kiállítás elnöke.

Gr. Eöthy János,
kiállítás elnöke.

Celléri Kálmán,
kiállítás titkár.

Törvényességi csarnok.

Makarác János és társai bűnösök perének végtárgyalása.

(Folytatás az előző lapról.)

A királyi ügyész ur vádbeszéde után Makarác védője Beményi Károly ügyvéd ur következő védelmet terjeszté elő:

Tekintetes kir. Törvényszéki. Végig hallgatva az igen tisztelt kir. ügyész ur vádbeszédét, ki a gyakorlati életet s a hami közigazgatási viszonyokat csak feltélesen ismeri, könnyen tévhitbe ejtethetik, s kő-sze-arolás büntetését véli láthatni ott is, hol valójában csak közigazgatási fogyalmi vétéség s könszalmé adósság csinálás esetei forognak fenn, tehát oly mindennapi dolgok, melyek büntetendő cselekményt nem képeznek, avagy mint közigazgatási fogyalmi vétéség, nem e t. bíróság illetőségi köré-ben tartoznak.

Hogy vádlott ügyében igazságos ítéle-tet lehessen hozni, az ő volt szolgálai mi-nőségén és népünk alóbb rétegeinek or-kölös fejletlenségén kívül tekintetbe kell vennünk azon sajnos körülményt, hogy de-czára a legutóbbi 10 évi, sok tekintetben nagyon is szapora törvényalkotásnak: a mire legelőbb könszalmé voltna, egy kö-s-rendezési törvénnyel mai napig sem bíruak; minek következtében rendőri könszalmé ta-lajdonkép azt sem tudják: könszalméuk hol kezdődik és hol végződik?

Vádlott tudvalevőleg udgrádmegyei pandar volt, mint ilyen tehát egyike azon legalsóbb és könszalméki legnehezebb hely-sező könszalméknak, kik a megyei polgárok személy és vagyonbiztonsága felett őrköd-ni hivatnak.

As igen tisztelt kir. ügyész ur bizony-nyára jól tudja, s kellőleg még sem látszik méltatni azt, hogy Magyarországon mily nehe és hálátlan feladat a pandaroké: nyomozni, kikutatni és elidőzni a könszalmé-gos gonosztervetket.

Más haladottabb és rendezettebb álla-mokban a detectiv polizis az ő polgári élet-nyében távolról sincs kitéve azon veszélyek-nek, mikkel a mi pandarjaink ajjárának

...

közben ügyesülván folyvást kúszanak. Ben-
geteg erdőszelvényben, végtelen pusztákban, ma-
gános erdők és labirintokban, az Isten nevét
is alig ismerő kőkötők, kanászok és juhászok
között a pandúr az ő messziről sembeülő
csifra öltözete, hiányos fegyverzet és rosz
lova vajmi kevésbé védi meg a viszontlátá-
dás és majorizáltatástól. S ha elgondoljuk,
hogy életveszélyes feladatát havi nyamornál
18. frt bértét teljesíti, valóban csundalkosni
lehet, hogy mai napig józaváló és ügyes
ember még vállalkozik pandúrságra!

Fortély, szinleges vimbortakodás és
okmánytól szigorú bánásmód képei tehát,
ha boldogulni akar, a pandúr kéjgyerát;
a hamans és sima bánásmód pandúrral
szemben csak vérszemel kap a megtámadott
gonoszról, kinek mint öklösök felénk né-
pünk is rendszerint jutja ké. As orélyes
pandúrnak közhatalmú szolgálataért pedig
mi elismerés jut? Ubbnyira csak a nép boss-
zálja! Így keletkeznek felőle azon csifráb-
nál csifrább mesék és kóborlények, melyek
híreire nagyobbérték ép azért találunk, mert
oly furfangos paraszt ravaszággal és phan-
táziával vannak kigondolva, hogy mint mon-
dani szokás: maga az Úr Isten sem megy
el rajtuk!

Mielőtt pedig tekintet Törvénynek,
kereszt nem lesz szabomódi becsen itt fel;
megyón is a dolga tartoznak; mert a ki-
fajtatok után bárcas elmondhatom, hogy a
védelem elleni vádak egy része ily ko-
bolmányon alapul; a mi pedig nem kóbor-
mány, az sem szarolás, sem hivatalos bala-
femlali visszaélés bűntettét sem képen.

Mielőtt azonban, az egyes vádpontok
számlátba hozásjakorán, ki kell még jelen-
tenem, hogy védelemmel közsarolás bűntet-
tével egyáltalán nem is büntethető. Uj bűn-
tények alanya ugyan is, a criminali codexek
meghatározásai szerint csak köztisztviselők
lehetnek, a pandúr pedig sem nem tisztvi-
selő, sem nem hivatalnok, de csak egyszerű
rendőri szolgál. S itt meg kell még jegyez-
nem, hogy néha vádolt az iratokban pan-
dúr őrmesterek nevezetű, s csak oly 18
frt havi bért pandúr volt, mint a többi, a
megyét házigazgatója ugyanis a csendbista-
sok mellé csak egyszerű csendbistákat
rendel, kik közül ha a csendbista az ügye-
sabbakat őrmester vagy káplárnak teszi meg,
az egészen az ő magán indakodása, felelősé-
g azonban egyikre sem hárulhat több, mint
a másikra.

Védő esetén az egyes vádpontok szá-
mlátba hozásjakorán:

Kétszáz panaszát illetőleg constatál-
ván, hogy midőn a 300 frt jutalom kikötés,
illetőleg annak panaszát általi felajánlása
mellől vádolt a kérdéses ügyben szolgál-
tára felajánlása, már nem volt pandúr, s így
cselakemény teljesen szabados volt a do ut
deus, facio ut facias jogi elv alapján, szabá-
dos volt annyira, hogy a corpus delicti (t. i.
a feltételeken kiállított kötelezvény) a ta-
nukról kihallgatott Borsányi József ügyvéd
ár közbejöttével csak-antebélt. Ezen vád
alól tehát vádolt büntelhető cselakemény
bűnyállókra hiányból felmentendő.

Koron Pál vádját illetőleg mindennek
előtt megjegyzem védő, hogy oly ember,
ember, ki magáról állítja, hogy ő egy pan-
dúrnak a helyében isben egyszerű ijeszt-
getéshez összesen 345 forintot adott, az vagy
feltehető bűne bűntettől bír, avagy becsa-
mlítás alá nem esendő esetek, kinek szava
több indokot nem lehet. Bűntettévé az es-
et az 50 forintnak Bécsben, a 20 frnak
B-Gyarmaton és a 15 frnak Pástón kiero-

szarolás iránt, szemből vádolt halárossz
tagadásával, a kövadálo egyetlen bizonyi-
teltot sem nyújtott. Nem lón igazolva azon
vád sem, hogy panaszát a vádolt X isben
kiszérte be rendőrként, egyszer otthonról
másasor Pástólól. A kötelezvényre panasz-
tól felvett 300 frt pedig, mysticus tartalma
daczára sem feltételezi az ijesztés és szaro-
lás tényét; sőt ellenkezőleg, azon körülmény,
hogy vádolt kötelezést adott magáról, fel-
menti őt a gyantsól, mert ha panaszát csak
ugyan oly nyúlászó ember, ki vádolt ijesz-
téseire állítólag már előbb több becszeget
adott át neki, a 200 frtot is kötelezvény
nélkül, egyszerű megfélemlítés által meg-
kaphatta volna. A kihallgatott tanuk egy-
rezt nem minősítettek, mátrézt elégtelenek.
Legrosszabb esetben is tehát ezen vád alól
bizonyítók elagtelenségéből kérte védő vád-
lótat felmenteni.

A nógrádi panaszok vádját illetőleg,
mlután ezen szűle bánalmazókrol, mint a
vizagálat folyamán vádolt előadá, s irásbeli
jelölését főnökének Diószeghy Tádé csend-
bistának megtette, ki viszont a j-bírószágot
örtöste; meennyiben tehát az eset hivatalból
kiderítetmi mulasztástól, az vádolt terbére
nem esetetik; mlután pedig két kifogástalan
tanú igazolja, hogy vádolt az 50 frtot a pa-
naszától sem a szabadon becsajjtásért, de a
becsajjtásért elmondástól, tehát egyéni
szabad egyezkedés tárgyát képező cselek-
ményért fogadta el, a szarolás vádját védő
megállapíthatóknak itt sem látja.

Kamenszky András panaszát illetőleg,
szemből vádolt halárossz tagadásával, szep-
pán Belke Márton tett pozitív tanúságot; a
szarolási vád tehát kellőképp bizonyítva
nincs.

A Kohn Mórral esetre vonatkozólag,
mlután az érdekelt panaszok állításával
szemből vádolt mellett, hogy ő az egyes-
kedésnél a juhalkolbas beut sem volt a fo-
nyagotás nem gyakorolt, két teljesben mino-
sított tanú: Laky András és Jónás Jakab
bizonyított, vádoltat védő tényálladék hi-
ányból kért felmenteni.

Kutyaj Mihály panaszát vádolt szabados
nem azért becsajjtá, mert az a káros-
sal Steiner Mórral kiegyezett, de mert a
kérdéses tolvajlás esei az illetőket (gácsi)
csendbistához Steiner által már előbből
jelölté volt, s így Makarács a becsajjtást
teljesen mellőzhetőnek tarthatta. A kihal-
gatott tanúk közül egyik sem bizonyítja, hogy
vádolt a kiegyezési összegből hármik kapott
volna; a szarolás bűnténye tehát itt is iga-
solatlan.

Kollár István és társai becsajjtá-
sok panaszát illetőleg vádolt nem saját ini-
ciatívájából fogta el és tartóztatta le őket,
bűntettéből tehát szabados sem becsajjtá-
hatta. Azon vád pedig, hogy szep szabadon
becsajjtásért néki 250 frtot adott volna egy-
tlen tanúval sincs igazolva.

Végül haazonlag kitérje az ijesztetés
és kényeztetés feltételeit a maroszi panasz-
ok által Österreicher Jakab, mint káros ré-
szére kiállított 220 forintos kötelezvény ke-
letkezésénél azon lény, mert panaszok bor-
tolvajlása annak daczára el nem hallgattatott,
sőt a lopás miatt bíróság bűntettévé is lennek,
s még társá bár tagadta, hogy ha kényeztetés
alkalmazása mellett állították volna is ki
az általuk meg nem fizetett kötelezvényt,
ennek kövelőző voltát a panaszoknak mód-
juktan állott bepereltetés esetén magukról
a polgári bíróság előtti a szerződésnek érvény-
telenítés okából megakasztatni; ezen panasz
tehát szintén nem képezheti szarolás vádját.

Az egyes eseteknél megjegyzem védő,
hogy ha bizonyíthatóvá válna az, miszerint
vádolt, mint pandúr, inquirálási közhben
a gyantsítottakat ijesztgeté, és még magá-
ban annyira nem szarolásra irányuló lény,
hogy máskülönbben Magyarországon s talán
az egész világon is, minden rendőri közeg
eljárása általánosan szarolási szándékuk
mondhatóknak.

Összegesvén az eseteket védő, consta-
tálja, hogy a vádak nagyobb része tényállá-
dék, a többi pedig bizonyítók hiányában
szemből, s a becsajjtott 3 readbelli szolgálati
bizonyítványval felmentetvén, miszerint Ma-
karács, mint volt budapesti rendőr s ké-
sőbb bocsu időn át nógrádmegyei pandúr,
a polgárok személy és vagyonbistansága
körül nem kis érdemeket szerzett, s ha ta-
lán olykor szolgálati kötelessége ellen vé-
tett volna is, a fegyelmi vétségeiért a ki-
állított 14. havi vizagálati fogság által már
tölmegorán büntetődött; — kérte tehát védő
a törvényeséket, hogy vádoltat egyszerűen
felmenteni kegyeskedjék.

Eszent sok ügyességgel szólott még
Makarács is önvédelmére, kiemelvén, hogy
ép azok emeltek ellene vádat, kiket ő,
mint pandúr kötelességszerűleg üldözött;
nem csoda: az agerek is kivéveon elcseszo-
nók a macokát!

As ügyész és védő duplikái után a
tárgyalás 9-én délben véget ért, a törvény-
szék pedig délután 5 órakor kihirdette az
ítéletet, melyszerint Makarács J. a szarolás
bűntényében mint közvetlen toltos és bűn-
segéd bűnténak kimondatik, s befogatásból
1877. február 8-tól számítva 3 évi sulyos
büntetésre ítéltetve s következményei elviselé-
sére ítéltetik; Steiner Mór szintén szarolás
bűntényében bűnténak kimondatik s 1 havi
büntetésre ítéltetik; Kohn Mór a vád alól fel-
mentetett; Österreicher J. ellen pedig a
külön eljárás fenntartatott.

Ezen drákól szigorú ítélet ellen ter-
mézetesen vádolt részéről a felebbezés
nyomban bejelentetett; a kir. ügyész is fe-
leberte Kohn ellenében, s arra nézve, hogy
a bűncselekmény nem köz- de csak egy-
eszerben magán-szarolásnak minősítettett.

Érdekes epizód fordult elő a tárgya-
lás közhben, midőn az egyik terhelő tanú:
Dobi Kamenszky György, nyomban meg-
biteltetés után, tanúsai díja és költségei
felszámítása alkalmával, mert állította, hogy
hogy ő kocsin jött a székelyre, s így fu-
vardijra van igénye, de egy más tanú és a
hivatalnokja fellépése folytán bizonyított,
hogy gyalog jött; a családi bűnkiszérléért
ő a törvényesék, a kir. ügyész vádmavai
után, rögtön 8 napi büntetésre ítélté. És hány
ily szavahibéző tanú szerepelhetett még e
végtárgyaláson!

Végül felemlítjük, hogy Makarács az
ítélet kihirdetése után védő kérelme s a
kövadálo becsajjtás nyilatkozata után a
törvényesék által az ítélet jogerőre emelke-
déséig szabad lábra helyeztetett.

Irodalom.

Új zsemlévek. Táborosky és Párcsik
személyesnek kerakodásában Budapeston megjelent.
Magyar ábránd. Képekben már akár áll akár fel-
de a dia, meggyőző törve jó példalok felött. Zoo-
gorára szerel Székely Imre. Ára 1 frt 50 kr.

Hírek.

Igen fontos elvi határozatokat ho-
zott abban a legfőbb itélőszék. As egyik
szerint a postamester a nála kiadóként al-
kalmazott egyén által okozott károsít meg
azon esetben is felelős, ha annak kivete-
zése nem az ő kérelmére történt. A másik
elvi jelentőségű határozat az, hogy az egész
életé tartalmára alkalmazott és hivatalából
csupán aggkora miatt elbocsátott közhégi
tisztviselő részére a közhég múltányos nyug-
díj fizetésére kötelezendő abban az esetben
is, ha a közhégnek nyugdíj alapja nincs, de
be van igazolva, hogy esetenként más tiszt-
viselőknek engedélyezett nyugdíjat.

A b-gyarmati öszióttó egyület B-
Gyarmat városa egy igen csinos vízszero-
vel (hydrofor) lepté meg. Ezen vízszero a
legújabb találmányú készülékekhez tartozik,
200 meter bocsu vezetős és 9 méter bocsu
szívó csővel van ellátva. Ára 1060 frt. Be-
illik husvétü ajándéknak.

A körorvosok körének becsajjtását és
fizetését szabályozó küldöttégi munkálalat
térhiány miatt jövő számunkban tesszük
közé.

Halálozás. Néhai Révay Károlynd,
született Bróter Aglaja, folyó hó 16-án, bocs-
szas és súlyos betegkedés után, életének
58-ik évében elhalálozván, hült tetemei s hó
18-án délután 3-órakor toltottak örök nyugá-
lomra B-Gyarmaton. Béke poraira!

A dézsa; mint mentőeser. A kiáradt
Ipoly partján egy körülbelül 70 éves aggnő
amint egy dézsaát szurot; volna, a vízbe su-
bant, honnét a sebesvíz csakhamar a kö-
zépfele sodorta s mindinkább igyekozett a
szerecséltlen elborítani, ki a legnagyobb
lélekjelenléttel kaparszkodott dézsaába,
mely őt fentartotta. Előhalálköt kiabált
bególyért, míg a víz egy kanyarulatnál a
parthoz sodorta, hol'as ösömegyült kiváncsi
nép előtt huzták ki a vízből.

A bécsi esküdtök előtt két csigány s három
csigányzó állott a hó 15-án; az egész falma Bé-
csben (Nógrádmegye) született. Vádoltak, kik
magyarul feleltek, kétszer raboltak f év január havá-
ban osztrák határon. Előé isben Rosenberg nevű
karszekdőt és másodszor egy kocsin raboltak ki,
kínál csak 4 frt 50 krt találtak. A csigányok assal
védekeznek, hogy a csigány soha sem szakott rabolai,
s ha valahol rablás követik el, végtén a csigányokra
gyantsítottak. Tízévek a csigányok ellen bizonyították
is a törvénynek a következő ítélet beada; a két
fővádlott 16 évi sulyos büntetésre ítéltetett, a három
másogy felmentetett. A csigányasszonyok az ítélet
kihirdetése után borsáros jégütésbe törték ki, kál-
nőben a hajandó Mari, ki egy láncok mindkét oldalán
har kitaláló ruházattal viseltetik. A három cal-
gányzó a rendőrségnek adották át telencsajjtás végett.

A dalestélyen (april 6-án) részt vett
hölgyközörség névsorából B-Gyarmat váro-
sának egyik szépsége: Báth Ilonka kis-
asszony véletlenül kiharadván, sietünk ezen
hibát helyre-ütni.

Feloldó szerkesztés

Horváth Danó.

H I R D E T É S E K.

Ülés és jó bor!

1874. 1875. 1877. évi termés seprő nélkül! ragyogó szín-
nel megzavarodás nélkül szállítható, kapható
jutányos áron Miskolcson.

Mezey Pál,

bortermelő és kereskedő.

Minta és árjegyzék kívánatra küldetik.

Rendelményt elfogad Fűrész Ferenox is Miskolcson

„Postváros” és a „Koroná”-hoz címzet fogadók közelében.

Eladó bor.

Alulírtnak zályi szőlőben ter-
mett s ugyan ottani pinczében van
fekvő bora 1868-ik évi termés 80
magyar akó vagyis 48 hektoliter és
44 liter 1875-ik évi termés 80 m.
akó vagyis 43 hektoliter és 44 liter
— 1877-ik évi 36 m, akó vagyis 19
hektoliter és 54 liter eladó — jó
minőségű tiszta isz, és szépszinű.
Lakásom B-Gyarmaton zárda-utca
664. sz. alatt, egy óra távolság Zsá-
lyig, vonni szándékozók azivesked-
jének levél által értekezni.

Nagy Mihály.